

РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ СТУДЕНТА ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

Азарх Д.П., Гарєєва Ф.М.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Україна, 03056, м. Київ, пр-т Перемоги, 37,
e-mail: danila3a@gmail.com*

Цілеспрямованість навчання фізики у вищому навчальному закладі ґрунтується на ідеях особистісно-орієнтованої освіти, формування оригінального самостійного стилю мислення з метою подальшого розвитку творчого потенціалу особистості, врахування пізнавальних інтересів і намірів студентів щодо обрання подальшого життєвого шляху. Очевидно, що одним із основних критеріїв ефективності особистісно-орієнтованого навчання є правильне самовизначення студента, формування у нього наукових, соціальних та педагогічних основ майбутнього професійного розвитку [1]. Результат будь-якої діяльності досягається не кількістю проголошених слів, фраз, ідей тощо, а правильно обраним шляхом реалізації наміченого та конкретними діями з його втілення.

Педагогічний процес – комплексний процес, в якому беруть участь і педагог, і студент. Викладачу потрібно бути особливо уважним та обережним, для того щоб донести інформацію до студента. Враховуючи сфери розвитку особистості, викладач може досягти найкращого результату.

Інтелектуальна сфера характеризується:

1. *види мислення* (творче, пізнавальне, теоретичне, емпіричне, дивергентне, конвергентне);
2. *стилі мислення* (аналітичний склад розуму, образне мислення, наочно-образне);
3. *якості розуму* (кмітливість, гнучкість, самостійність, критичність розуму, здатність діяти в умі);
4. *пізнавальні процеси* (увага, уява, пам'ять, сприйняття);
5. *розумові операції* (вичленення, зв'єрення, аналіз, синтез, систематизація, абстрагування, формалізація, конкретизація, інтерпретація);
6. *пізнавальні вміння* (поставити питання, виокремити і сформулювати проблему, висунути гіпотезу, довести її, зробити висновки, застосувати знання);
7. *вміння вчитися* (виділяти головне, планувати, ставити цілі, читати і писати в належному темпі, конспектувати);
8. *позапредметні та предметні знання і вміння* (уявлення про мораль і загальнолюдських цінностях, моральні вчинки, позиції).

Традиційне навчання, що характеризується єдністю навчальних програм, фронтальними формами навчання та спілкування, стандартними методиками і зовнішніми оцінками успішності, не в повній мірі сприяє розвитку інтелекту студентів. Викладач націлюється на трансляцію

інформації, на формування знань, умінь і навичок. Та й, по суті, більшість принципів дидактики підпорядковані тієї ж меті. Тому викладачі недостатньо уваги і сил приділяють розвитку інтелектуальних можливостей студентів. Експерименти і спостереження показують, що незатребуваність таких якостей, як кмітливість, гнучкість і в той же час певні штампи в роботі викладача, знижують рівень розвитку інтелектуальної сфери.

Мотиваційна сфера включає всю сукупність потреб, мотивів і цілей людини, які формуються і розвиваються протягом всього його життя. Істотною частиною мотиваційної сфери студента становить мотивація навчання. Під мотивацією навчання розуміється система цілей, потреб і мотивів, які спонукають людину опановувати знаннями, способами пізнання, свідомо ставитися до навчання, бути активним у навчальній діяльності. Найчастіше мотивація студента розглядається викладачами поелементно, а не як система. У таких випадках виділяються окремі мотиви, потреби, інтереси і неминуче ставляться наступні цілі: формування інтересу до свого предмету, виховання відповідального ставлення до вивчення певного навчального предмета. Але досягнення таких цілей призводить не до сформованості цілісної мотивації, а до її дроблення: у студентів розвиваються мотиви вивчення окремих предметів і не складається мотивація навчання у цілому. При такому підході до мотивації навчання в педагогічних цілях проектується неправильне ставлення до соціальних цінностей, до світу знань і професій.

Екзистенціальна сфера характеризується гармонією почуттів і вчинків, слова і справи, почуттів і спілкування, які виражаються в життєвій позиції людини по відношенню до себе та інших. Сьогодні особливо актуально звучать думки П.Ф. Лесгафта про цілі розвитку цієї сфери: виробити в людині свідоме ставлення до своїх дій, обмежити свавілля їх і розвинути в ньому прагнення до вдосконалення; дбати як про красу тіла, так і про красу мови і самостійності в прояві думки; сформувати вміння володіти своїми потребами, управляти собою[2].

Гармонійне поєднання усіх сфер розвитку студента, зацікавленості викладача у викладі матеріалу та вмотивованості студента створюють сприятливі умови для розуміння та засвоєння даного матеріалу студентом.

Література

1. Бузько В. Л. Розвиток творчих здібностей учнів у процесі реалізації наступності у формуванні пізнавального інтересу до фізики. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка – 2013.
2. Крайг Г. Психология развития. - СПб.: Питер, 2000.